

SALİH AMEL VE İMAN[1] "Amel", iradeye dayalı iş, davranış ve eylem,[2] "slih amel" ise; niyete ve iradeye bağlı olarak yapılan bilinçli fiil ve hayırlı iş demektir.[3] Yapıldığı zaman sevap kazanılan, Allah ve Peygamberin emir ve yasaklarına uygun her amel salih ameldir. Bir amelin salih amel olabilmesi için; a) salih ameli yapan kişinin müslüman olması, b) Salih ameli iman gereği olarak yapması, c) Kur'an'a ve Şarihine uygun olması, d) Tam bir ihlas ve iyi bir niyetle yapılması gerekir.[4]

Yüce Allah, müminlerin salih ameller işlemesini emretmektedir: "Salihs amel" olduğunu söylemekteyiz. Namaz, oruç, zekat ve hac gibi temel ibadetlerin yapılması "salih amel" olduğu gibi iyiliği emretmek, kâfirden men etmek,, bobyal yardımlaşma ve benzeri Kur'an'a uygun olan her türlü iş ve davranış salih ameldir. İman Ve Salih Amel ilişkisi, Şarihte tasdik etmek anlamına gelen "İman", Allah'ın varlığını ve birliğini, Hz. Muhammed'in peygamberliğine ve Kur'an'ın hak kitap olduğuna ve Kur'an'da ve mevkâfında haber verilen hususların doğru olduğuna kesin olarak inamak, bunları tasdik etmek demektir. İman, kalbin amelidir. İmanın yeri kalptir. Kur'an'ı Kerimde iman kalbe ait bir salih amel olduğu, Nuh (a.s.)'ın oğlunun Allah'ı inkar ve isyan etmesini salih olmayan bir amel olarak ifade edilerek bildirilmiştir: "Nuh! O (gemiye binmeyen) oğlun senin aileden değildir. O'nun yaptığı salih olmayan bir ameldir" (Hud, 11/46). Salih amel, Kur'an'da iman anlamında, kâfir kelimesinin zıddı olarak kullanılmaktadır: "Her kim inkar ederse, inkarı kendi aleyhinedir. Ve kim de salih amel işlerse, kendileri için rahat bir"

yer hazırlamış olurlar” (Rum, 30/44).

Ayrıca Kehf suresinin 110. ayetinde Allah’a şirk koşmadan iman etmek, salih bir amel olarak ifade edilmektedir. Kur’an’da iman ile salih ameller arasında o kadar kuvvetli bir bağ kurulmuştur ki, imanın zikredildiği yerde peşinden hemen salih amel gelmektedir. İman-amel ilişkisi konusunda mezhepler farklı kanatlara sahip olmuşlardır. Ehl-i sünnet bilginlerine göre amel, imandan bir sonuç sayılmamıştır. Ancak iman soyut bir inanı ibaret de kabul edilmemiştir. Ehl-i sünnet bilgilerine göre amel, imanın aslı değilse de kemali değilse de şart olarak değil, şamelsiz iman, zayıflayacağı belki de yok olabileceği ifade edilmiş ve imanın salih amellerle beslenmesinin gereği vurgulanmıştır. [5] Ehl-i sünnet alimlerince, iman esaslarını kalpten benimsemiş fakat tembellik, gaflet gibi eşitli sebeplerle Yüce Allah’ın buyruklarını yerine getirmeyen veya yasaklarını istemeyerek işleyen kimse, işlediği günahı helal saymadığı müddetince mümin sayılmış ve İslam dairesinin dışında değildir. Haric ve Mutezile mezhepleri, ameli imandan saymışlar ve ameli olmayan kimsenin mümin olmayacağını ileri sürmüşlerdir. Ancak bu isabetli değildir. Kur’an-ı Kerim’de;

”إِنَّ

الَّذِينَ

آمَنُوا

وَعَمِلُوا

الصَّالِحَاتِ ”İman edenler ve salih amel işleyenler...” diye başlayan pek çok ayetin yanısıra

[6] Tahrim Suresi 8. ayette de Allah,

يَاأَيُّهَا

الَّذِينَ

آمَنُوا

تُوبُوا

إِلَى

اللَّهِ

تَوْبَةً

نَصُوحًا ”Ey

Müminler! Allah’a nasuh tevbesi ile tevbe edin” buyurarak günahkar müminlere “İman edenler” diye hitap etmektedir. Bu, amelin imandan bir sonuç olmadığını ifade eder. Kuran’ı kerimde iman edenler ile salih amel işleyenler ayrı ayrı zikredilmektedir. Eğer iman ile amel aynı şey veya amel imanın bir parçası olsaydı,

iman ile amel ayrı ayrı zikredilmezdi. [7] Amelin Kabulü İman Gereklidir Bir amelin salih olabilmesi için ameli işleyen kimsenin mümin olması, şirk ve şeritten uzak durması, ameli iyi bir niyet ve ihlasla yapması ve amelin İslam’ın prensipleriyle atışmaması gerekir. İnanmayan bir insanın yaptığı

güzel, faydalı, işler “salih amel” kapsamında değerlendirilemez.

Amelin sıhhati için imanın gerekli olduğunu Yüce Kitabımız Kur’an şöyle ifade etmektedir: وَمَنْ

يَكْفُرْ

”وَمَنْيَكْفُرْ

”وَمَنْيَكْفُرْ

”وَمَنْيَكْفُرْ

”وَمَنْيَكْفُرْ

”وَمَنْيَكْفُرْ

”وَمَنْيَكْفُرْ

”وَمَنْيَكْفُرْ

”وَمَنْيَكْفُرْ

”وَمَنْيَكْفُرْ

”وَمَنْيَكْفُرْ

”وَمَنْيَكْفُرْ

”وَمَنْيَكْفُرْ

”وَمَنْيَكْفُرْ

”وَمَنْيَكْفُرْ

#1576;#1616;#1575;#1604;#1618;#1573;#1616;#1610;#1605;#1614;#1575;#1606;#1616;#1601;#1614;#1602;#1614;#1583;#1618;
#1581;#1614;#1576;#1616;#1591;#1614;
#1593;#1614;#1605;#1614;#1604;#1615;#1607;#1615; "Kim iman (esaslarını)inkar ederse o kimsenin ameli boşa gider" (Maide,5/5) Yücelle ve seraba benzettir. Mümin olmayanlar, kıyamet gününde yaptıkları amellerden; hiçcedil;bir Şey elde edemeyeceklerdir:
#1605;#1614;#1579;#1614;#1604;#1615;
#1575;#1604;#1617;#1614;#1584;#1616;#1610;#1606;#1614;
#1603;#1614;#1601;#1614;#1585;#1615;#1608;#1575;
#1576;#1616;#1585;#1614;#1576;#1617;#1616;#1607;#1616;#1605;#1618;
#1571;#1614;#1593;#1618;#1605;#1614;#1575;#1604;#1615;#1607;#1615;#1605;#1618;#1603;#1614;#1585;#1614;#1605;#1614;#1575;#1583;#1613;
#1575;#1588;#1618;#1578;#1614;#1583;#1617;#1614;#1578;#1618;
#1576;#1616;#1607;#1616;
#1575;#1604;#1585;#1617;#1616;#1610;#1581;#1615;#1601;#1616;#1610;
#1610;#1614;#1608;#1618;#1605;#1613;
#1593;#1614;#1575;#1589;#1616;#1601;#1613;#1604;#1614;#1575;
#1610;#1614;#1602;#1618;#1583;#1616;#1585;#1615;#1608;#1606;#1614;
#1605;#1616;#1605;#1617;#1614;#1575;
#1603;#1614;#1587;#1614;#1576;#1615;#1608;#1575;
#1593;#1614;#1604;#1614;#1609;#1588;#1614;#1610;#1618;#1569;#1613;
#1584;#1614;#1604;#1616;#1603;#1614;#1607;#1615;#1608;#1614;
#1575;#1604;#1590;#1617;#1614;#1604;#1614;#1575;#1604;#1615;
#1575;#1604;#1618;#1576;#1614;#1593;#1616;#1610;#1583;#1615;
"Rablerini inkar edenlerin durumu Őudur: Onların işleri, fırtınalı bir günde rüzgarın Őiddetle savurduğu kelle benzer. (Dünyada) kazandıkları hiçcedil;bir Őeyin (ahirette) yararını göstermezler. İşte bu derin sapıklıktır."(İbrahim 14/18) Ayet, ancak salih amelleri eksik olsa bile kişi mümin olabilir. Salih Amel İmanı; Besler Yücelle Allah insanı boş yere yaratmadığı gibi başıboş da bırakmamıştır. Onu bir takım ibadetlerle yüceltilmiştir. Hayatı ve emelini; bir sınav olarak yaratmıştır. İnsanın bu sınavda başarılı olabilmesi; iman ile birlikte salih ameller işlemesine bağlıdır. İmanın korunması ve kalpte kelleşmesi içcedil;in amel gereklidir. İcedil;in kamamış olan iman, meyvesiz bir ağaca benzer. Kalpte mevcut olan iman işığının hiçcedil; inceden parlaması, giderek cenneti artırması salih amellerle mükemmel olur. ;Salih ameller, samimi imanın bir gergisidir. Salih ameller, imanımızın gergileneşini ve ahliken olgunlaşmamızı sağlar. İbadetler ile beslenen iman ağacının meyvesi gergil; ahl;ktir. İbadete devam eden kimsenin kalbinde iman nuru parlar, Allah korkusu ve sorumluluk duygusu gelişir. İbadetlerin hakik; yararı, var olan imanı koruması ve geliştirmesidir. Bir takım kimselerin "nemli olan kalp temizliğidir, ibadetler nemli değildir" demek İsl;m; bir yaklaşım değildir. Mümin b;yle bir değere sahip olamaz. Allah'a gergil;den iman eden ve O'nu seven her mümin, O'nun t;m emirlerini zevkle ve kayıtsız Őartsız yerine getirir. ;Salih amelleri; işlemek, kişinin kalbindeki Allah sevgisinin b;yl;ne bağlıdır. İcedil; incedil; bir insan Allah'ı ne kadar

severse o kadar O'nun rızasını gözetir ve Allah'ın sevgisini kaybetmekten korkar. Salih amellerin yararını insanların kendileri görür. Dolayısıyla, bir insan salih amel işlemekle, gerçekte ancak kendisine yarar sağlamış, dünya ve

âhiretini kazanmış olur. Yüce Allah, ;

وَمَنْ

جَاهَدَ

فَإِنَّمَا

يُجَاهِدُ

لِنَفْسِهِ

إِنَّ

اللَّهَ

لَغَنِيٌّ

عَنْ

الْعَالَمِي&#16

06; َ"Kim cehd ederse (çaba gösterirse), yalnızca kendi nefsi için cehd

etmiş olur. Şüphesiz Allah, alemlerden müstağnidir." (Ankebut, 29/ 6) buyurmaktadır.

İman edip salih amel işleyen, hakkı ve sabrı insanlara tavsiye eden insan ziyane ugramaktan

kurtulur: وَالْعَصْر

إِنَّ

الْإِنسَانَ

لَفِي خُسْرٍ

إِلَّا

الَّذِينَ

آمَنُوا

وَعَمِلُوا

الصَّالِحَا&#15

78;ِ

وَتَوَاصَوْ&#15

75; بِالْحَقِّ

وَتَوَاصَوْ&#15

75;با

بِالصَّبْرِ

ِ   "Andolsun zamana ki, insan gerçekten ziyan içindedir.

Ancak, iman edip de sâlih ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler, birbirlerine

sabrı tavsiye edenler başka (Onlar ziyanda değillerdir) (Asr,103/1-3) anlamındaki âyet bu

gerçeği ifade etmektedir. Yüce Allah, imanın, sırf dille söylenen bir söz

olmadığını, imanın birtakım yükümlüklükleri olduğunu,

kötüklükleri yapanların yaptıklarının yanlarına kâr kalmayacağını, iman eden

ve beraberinde salih amel işleyenlerin ise günahlarının   affedileceğini

  &şöyle ifade etmektedir:

أَحَسِبَ

النَّاسُ

أَنْ

يُتْرَكُوا

أَنْ

يَقُولُوا

آمَنَّا

وَهُمْ لَا

يُفْتَنُونَ
وَلَقَدْ
فَتَنَّا
الَّذِينَ
مِ&#1606.ْ
قَبْلِهِمْ
فَلَيَعْلَم&#16
14;نَّ اللَّهُ
الَّذِينَ
صَدَقُوا
وَلَيَعْلَم&#16
14;نَّ
الْكَاذِبِي&#16
06; أَمْ حَسِبَ
الَّذِينَ
يَ&#1593.ْمَلُونَ
السَّيِّئَا&#15
78;ِ أَنْ
يَسْبِقُونَ&#15
75; سَاءَ مَا
يَحْكُمُونَ
مَ&#1606.ْ كَانَ
يَرْجُو
لِقَاءَ
اللَّهِ
فَإِنَّ
أَجَلَ
اللَّهِ
لَآتٍ وَهُوَ
السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ
وَمَنْ
جَ&#1575.هَدَ
فَإِنَّمَا
يُجَاهِدُ
لِ&#1606.َفْسِهِ
إِنَّ
اللَّهَ
لَغَنِيٌّ
عَنْ
الْعَالَمِي&#16
06;َ
وَالَّذِينَ
آم&#1614.نُوا
وَعَمِلُوا
الصَّالِحَا&#15
78;ِ
لَنُكَفِّرَ&#16

salih amel kavramına dahildir. İman kalbin amelidir. Şu hadis bu hususu açıklar; a) ifade etmektedir: [1587](#), [1615](#), [1574](#), [1616](#), [1604](#), [1614](#), [1571](#), [1614](#), [1609](#), [1617](#), [1615](#), [1575](#), [1604](#), [1618](#), [1593](#), [1614](#), [1605](#), [1614](#), [1604](#), [1616](#), [1571](#), [1614](#), [1601](#), [1618](#), [1590](#), [1614](#), [1604](#), [1615](#); "Amellerin en [s](#)[t](#)[n](#)[u](#)[n](#) hangisidir" diye soruldu. Hz. Peygamber, [1573](#), [1616](#), [1610](#), [1605](#), [1614](#), [1575](#), [1606](#), [1612](#), [1576](#), [1616](#), [1575](#), [1604](#), [1604](#), [1617](#), [1614](#), [1607](#), [1616](#), [1608](#), [1614](#), [1585](#), [1614](#), [1587](#), [1615](#), [1608](#), [1604](#), [1616](#), [1607](#), [1616](#); "Allah ve Rasûlüne iman etmektir" buyurdu. [1602](#), [1616](#), [1610](#), [1604](#), [1614](#); [1579](#), [1615](#), [1605](#), [1617](#), [1614](#); [1605](#), [1614](#), [1575](#), [1584](#), [1614](#), [1575](#); Sonra nedir? denildi. [1575](#), [1604](#), [1618](#), [1580](#), [1616](#), [1607](#), [1614](#), [1575](#), [1583](#), [1615](#), [1601](#), [1616](#), [1609](#); [1587](#), [1614](#), [1576](#), [1616](#), [1610](#), [1604](#), [1616](#); [1575](#), [1604](#), [1604](#), [1617](#), [1614](#), [1607](#), [1616](#); "Allah yolunda cihad etmektir" cevabını verdi. [1602](#), [1616](#), [1610](#), [1604](#), [1614](#); [1579](#), [1615](#), [1605](#), [1617](#), [1614](#); [1605](#), [1614](#), [1575](#), [1584](#), [1614](#); Sonra hangisidir? diye soruldu. [1602](#), [1614](#), [1575](#), [1604](#), [1614](#); [1581](#), [1614](#), [1580](#), [1617](#), [1612](#); [1605](#), [1614](#), [1576](#), [1618](#), [1585](#), [1615](#), [1608](#), [1585](#), [1612](#); [1612](#), [1612](#); "Mebrur olan hacc'tır" buyurdu" [8](#) [1612](#), [1612](#); Peygamberimiz, iman ile amelih birbiriyle olan bağlantısını [şöyle](#) ifade etmektedir: [1579](#), [1614](#), [1604](#), [1575](#), [1614](#), [1579](#), [1612](#), [1605](#), [1614](#), [1606](#), [1618](#); [1603](#), [1615](#), [1606](#), [1617](#), [1614](#); [1601](#), [1616](#), [1610](#), [1607](#), [1616](#); [1608](#), [1614](#), [1580](#), [1614](#), [1583](#), [1614](#); [1581](#), [1614](#), [1604](#), [1575](#), [1614](#), [1608](#), [1614](#), [1577](#), [1614](#); [1575](#), [1604](#), [1573](#), [1616](#), [1610](#), [1605](#), [1614](#), [1575](#), [1606](#), [1616](#); [1571](#), [1614](#), [1606](#), [1618](#); [1610](#), [1614](#), [1603](#), [1615](#), [1608](#), [1606](#), [1614](#); [1575](#), [1604](#), [1604](#), [1617](#), [1614](#), [1607](#), [1615](#); [1608](#), [1614](#), [1585](#), [1614](#), [1587](#), [1615](#), [1608](#), [1604](#), [1615](#), [1607](#), [1615](#); [1571](#), [1614](#), [1581](#), [1614](#), [1576](#), [1617](#), [1614](#); [1573](#), [1616](#), [1604](#), [1614](#), [1610](#), [1618](#), [1607](#), [1616](#); [1605](#), [1616](#), [1605](#), [1617](#), [1614](#), [1575](#); [1587](#), [1616](#), [1608](#), [1614](#), [1575](#), [1607](#), [1615](#), [1605](#), [1614](#), [1575](#); [1548](#); [1608](#), [1614](#), [1571](#), [1614](#), [1606](#), [1618](#); [1610](#), [1615](#), [1581](#), [1616](#), [1576](#), [1617](#), [1614](#); [1575](#), [1604](#), [1618](#), [1605](#), [1614](#), [1585](#), [1618](#), [1569](#), [1614](#); [1604](#), [1575](#), [1614](#); [1610](#), [1615](#), [1581](#), [1616](#), [1576](#), [1617](#), [1615](#), [1607](#), [1615](#); [1573](#), [1616](#), [1604](#), [1575](#), [1617](#), [1614](#); [1604](#), [1616](#), [1604](#), [1617](#), [1614](#), [1607](#), [1616](#); [1548](#); [1608](#), [1614](#), [1571](#), [1614](#), [1606](#), [1618](#); [1610](#), [1614](#), [1603](#), [1618](#), [1585](#), [1614](#), [1607](#), [1614](#); [1571](#), [1614](#), [1606](#), [1618](#); [1610](#), [1614](#), [1593](#), [1615](#), [1608](#), [1583](#), [1614](#);

kabirden i¸eri yalnız iman ile birlikte salih amellerimizin gireceğini şöyle vurgulamaktadır: «

يَتْبَعُ
الْمَيِّتَ
ثَلاَثَةٌ ،
فَيَرْجِعُ
اثْنَانِ
وَيَبْقَى
مَعَهُ
وَاحِدٌ ،
يَتْبَعُهُ
أَهْلُهُ
وَمَالُهُ
وَعَمَلُهُ ،
فَيَرْجِعُ
أَهْلُهُ
وَمَالُهُ ،
وَيَبْقَى
عَمَلُهُ »
 “Öü&yü& kabre kadar ü¸ şey takip eder; ikisi geri
döner ve biri onunla daima beraber olur. Ailesi, malı ve ameli onu kabre kadar takip eder,
ailesi ve malı geri döner, geriye yalnızca onunla birlikte ameli kalır”[11]
      Bir başka hadiste öümden sonra hayatta iken yaptığımız
bir kısım salih amellerden dolayı elde edilen sevabların devam edeceğini şöyle ifade
etmektedir: « إِنَّ
مِمَّا
يَلْحَقُ
الْمُؤْمِنَ
مِنْ
عَمَلِهِ
وَحَسَنَاتِ&#16
07;ِ بَعْدَ
مَوْتِهِ
عِلْمًا
عَلَّمَهُ
وَنَشَرَهُ
وَوَلَدًا
صَالِحًا
تَرَكَهُ
وَمُصْحَفًا
وَرَّثَهُ
أَوْ
مَسْجِدًا
بَنَاهُ أَوْ
بَيْتًا
لاِبْنِ
السَّبِيلِ
بَنَاهُ أَوْ

نَفْسِهِ
فَأُوْلَئِك&#16
14; هُمْ
الْمُفْلِحُ&#16
08;نَ “Kendilerinden önce o yurdu (Medine'yi) hazırlayıp imanı
(gönüllerine) yerleştirenler ise, hicret edenleri severler ve onlara verilen şeylerden
dolayı da içlerinde bir ihtiyaç (arzusu) duymazlar. Kendilerinde bir açıklık
(ihtiyaç) olsa bile (kardeşlerini) öz nefislerine tercih ederler. Kim nefsinin 'cimri ve
bencil tutkularından' korunmuşsa, işte onlar, felah (kurtuluş) bulanlardır.” (Haşr,
59/9)   Salih Amel - Niyet İlişkisi   Bir   ameli salih kılan şey,
yalnızca onun sonucu değildir, onun arkasındaki "niyet"tir. Bu nedenle, bir amelin salih olması,
imana bitişik olup şirk ve riyadan uzak, iyi bir niyet ve ihlasla yapılması, amelin İslam’a
uygun olması, sırf Allah rızası gözetilecek yapılmış olması gerekir.[\[13\]](#) İbadet, sadece namaz
ve Allah'ı zikretmekten ibaret değildir. Rabbin rızasını talep, emrini yerine getirmek için
yapılan her sâlih amel bir ibadettir. Bir mümin,   Allah'ın bütün emir ve
yasaklarına uymakla ibadet etmiş olur. Hatta, yeme, içme ve yürüme gibi mubah
olan ameller, bedenen sağlıklı olmak amacıyla yapıldığı zaman ibadet olur.Bütün
işler   bu şekilde hâlis bir niyetle yapıldığında ibadet kapsamına girerek   sevaba
vesile olur. Bu temele dayanarak İslam âlimleri, "iyi niyet, âdetleri ibadete çevirir"
 demişlerdir. Eğer salih amel tanımına uygun olan işler, Allah rızasından uzaklaşırsa, o zaman salih
amel olma özelliklerini yitirirler. Allah’ın rızasına uygun olmayan her türlü
inanç, söz, fiil ve davranışlara   da amel-i gayrı salih denir.   Bu itibarla,
salih amelleri işlerken niyetlerin düzgün olması gerekir.   İbadetler, yalnız
Allah’a yapılır, Allah’tan başkasına ibadet yapılmayacağı gibi, Allah rızası dışında
başka bir amaçla da ibadet yapılmaz. Allah’a yapılan ibadete, başkasını ortak
etmek,   ibadette dünyevî bir çıkar sağlamak veya   toplum nezdinde
itibar kazanmak gibi; ibadetin ruhuna aykırı niyet ve amaçlarla ibadet etmek,
büyük günah kabul edilmiştir. Bu şekilde yapılan ibadetleri Yüce Allah kabul
etmeyeceği gibi değer de vermeyecektir. Allah’ın bir kulundan razı olması, o kul için
dünya ve âhirette en büyük bahtiyarlık ve en büyük nimettir.
Allah’ın rızasını aramak, müminin özelliği ve   Allah’ın rızasını
kazanacak söz, fiil ve davranışlar sergilemeye çalışmak da en başta gelen
görevi ve amacı olmalıdır (Fetih, 48/29). Kur’an’da; müminler, yaptıkları
salih amellerde Allah’ın rızasına uymakla, kâfirler ise Allah’ın gazabına
dönmele nitelenmiştir: أَفَمَنْ
اتَّبَعَ
رِضْوَانَ
اللَّهِ
كَمَنْ بَاءَ
بِسَخَطٍ
مِنْ اللَّهِ
وَمَأْوَاهُ
جَهَنَّمُ
وَبِئْسَ
الْمَصِيرُ “
Hiç Allah’ın rızasına uyan (mümin) kimse, Allah’ın gazabına uğrayan ve
yeri cehennem olan (kâfir) kimse gibi olur mu?” (Al-i İmran, 3/162). SONUÇ
İmanın gereği olarak yapılan, Kur'ân ve Sünnete, Allah ve Peygamberin rızasına uygun

tarihsiz. Ayrıca bkz. Ömer Dumlu, "Kur'an'da Salah Meselesi", s. 44 vd. Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 1992. [3] Geniş bilgi için bkz. İsmail Karagözlü, "Kur'an'da Salih Amel Kavramı, Salih ve Muslih İnsanların Özellikleri", Diyanet İlmî Dergi, s.60. XXXII, 1/2. Ankara, 1997 [4] İsmail Karagözlü, "Kur'an'a Görev Verilen İnsan ve Değer", s. 218. Ceditlik Yay. İst. 1996. bk. Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, III, 1740. Eser neşriyat, İstanbul, 1971. [5] bk. İsmail Karagözlü, agm., s.66. [6] Bakara 2/277; Yunus 10/9; Hud 11/23. [7] Şerafettin Güllük, Süleyman Toprak, Kelam, s.131. Konya, 2001, [8] Buhari, İman, 18 No: 26. I., 12. [9] Buhari, İman, 9, No: 16. I., 9-10. [10] Müslim, İman, 12 No: 58. I., 63. [11] Buhari, Rikak, 42, III, 193. [12] İbn Mace, Mukaddime, 20, I., 22. [13] bk. İsmail Karagözlü, agm., s. 64-65. [14] Nisa, 4/69.

[İslam ve Hayat, Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)